

SZERKESZTŐI ELŐSZÓ

A Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszéke, az MTA-SZTE Vallási Kultúrakutató Csoport, a SZAB Néprajzi Munkabizottsága és a Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület 2015. november 26-27. között az első világháború 100. évfordulója alkalmából konferenciát szervezett Szegeden.

A történelmi eseménysorozat nemcsak az európai hatalmi viszonyokat és az államhatárokat változtatta meg gyökeresen, hanem jelentékeny hatást gyakorolt a mindennapokra is, hiszen alapvetően átformálta a korábbi kapcsolathálókat, és új kihívások elé állította a közösségeket. A háború olyan átmenetként értelmezhető, amely a modernitás egyes folyamatait felerősítette, új jelenségeket hozott a felszínre, vagy a változásoknak új irányokat szabott. A háború egyúttal krízishelyzet is volt, amely új válaszok és modellek keresésére ösztönözte a társadalmat, több nemzedéken át működő modelleket kérdőjelezett meg. A szervezők olyan fórumot kívántak teremteni, ami lehetőséget nyújtott különböző tudományszakok, néprajzosok, antropológusok, irodalmárok, szociológusok és történészek számára arra, hogy megosszák egymással és az érdeklődőkkel kutatási eredményeiket. A tudományos ülészakon elsősorban olyan szakemberek vettek részt, akik különböző területeken végzett kutatásaik során szembesültek az első világháború által okozott gazdasági-társadalmi és kulturális változásokkal.

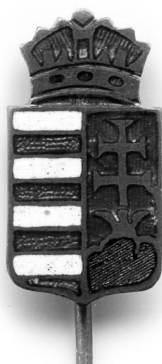
A kötet a konferencia különböző szekcióiban elhangzott előadások írott változatait tartalmazza. A tudományos ülészak fővédnökségét elvállaló Habsburg-Lotharingiai Mihály előszavát, Karsai Krisztina rektorhelyettes köszöntőjét valamint a szerkesztői gondolatokat követően a tanulmányok nagyobb tematikus egységekbe rendeződnek. Az első nagyobb fejezet önéletrások, folklóralkotások, naplók és más dokumentumok segítségével a háborús események vonatkozásában az írásbeliség és a narrativitás kérdéseit boncolgatja. Amíg a második egység a háború háttországára gyakorolt hatásaival, addig a harmadik a társadalmi szerepek megváltozásával és a mindennapi élet különböző aspektusaival foglalkozik behatóan. Külön fejezetben kaptak helyet azok a tanulmányok, amelyek a hagyományos női szerepek válságát értelmezik. Az utolsó egység sokszínű tematikát

vonultat fel, hiszen az elemzések az emlékezet, a gyász, a hőskultusz és a muzealizáció problematikáját igyekeznek körüljárni.

Konferenciakötetünk reményeink szerint jelentős mértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy az első világháború mindennapi életre gyakorolt hatását minél jobban megismerhessük és megérthessük. Kiadványunk tudományos értékét elsősorban az szolgálja, hogy különböző tudományozakok képviselői esettanulmányok szintjén olyan témákat próbáltak megragadni, amelyeknek az elemzésére mindezidáig viszonylag kevés kísérlet történt.

Szeged, 2018. május 31.

Glässer Norbert – Mód László

Első világháborús patrióta jelvény
(Glässer Norbert tulajdona)